

Vila blanca, futur negre

L'Altea de fa vint anys no s'assemblarà gaire a la de d'ací a vint anys. Julio Iglesias en té part de culpa: és un dels empresaris que rastreja fins a l'últim racó de la localitat a la recerca de metres, d'hectàrees per edificar-hi. La xarxa d'interessos que s'apleguen a Altea és enorme i es difumina l'àmbit públic i el privat. L'objectiu: fer-ne un suburbi de Benidorm.

Julio Iglesias ja excedia d'ambaixador valencià pel món quan, a la fi del 1998, es va saber que els metges li aconsellaven –a mitjà termini, quan retorne de Miami– de viure a la costa Blanca i no a la del Sol, perquè entre Dénia i Benidorm –així ho deien– hi ha les millors condicions per a la seua salut.

Si aquest anunci es pactà durant les negociacions que precediren a la signatura del multimilionari contracte entre el cantant i l'Institut Valencià de l'Exportació mai no ho sabrem, però el fet és que Iglesias visità Altea set mesos després, i, sense ocultar-se –si de cas, únicament per les seues ulleres estiuenques, inconfusibles–, es reuní amb Eduardo Zaplana, que estrenava majoria absoluta, i amb el constructor Enrique Ballester, amo i senyor de bona part d'aquesta part del litoral juntament amb el seu germà Andrés. De nou brollà la rümorologia, en aquest cas associada a la més que possible adquisició d'un habitatge pel cantant, un inequívoc colp d'efecte per a Ballester, que afegia així més al·licients al ja de per si sucósísim pastís que tenen a vora mar.

Però l'aposta era molt més ambiciosa: no se cenyia a la compra d'una altra mansió –la massificació que pateix la zona ho impedeix–, sinó a la inversió en el Grupo Ballester, materialitzada, avui dia, a través de quatre societats filials: Coll de Rates, SA; Urcosa, SL; Desarrollos Urbanísticos del Algar, SL, i Altea Futura, SA.

Edificaciones Calpe, SA, una altra firma mercantil de Ballester, ha omplert la muntanya de la "vila blanca", com és coneguda, de bungalows: es tracta de la urbanització Altea Hills, que en principi

havia d'eixamplar-se encara més gràcies a l'aportació de Julio Iglesias. Les grues continuen guanyant espai a la muntanya, però el nom del cantant no apareix a la llista de consellers d'aquesta mercantil, tot i que són potents els rumors que apunten a la seua possible participació mitjançant alguna altra persona. Altea Hills pretenia ser una zona de luxe, però l'afany especulador l'ha convertida en un atapeït conjunt de xalets –bastants dels quals, adossats– encimbellats i amb unes vistes incomparables de mar i muntanya, tots ells al voltant de l'hotel de cinc estrelles Melià Altea Hills, lloc d'aquesta cita entre Ballester, Zaplana i Iglesias.

A aquesta cita van assistir encara més empresaris de renom, entre els quals destacava José Lladró, en aquest cas cognom arxiconegut per les seues connexions amb la dreta més reaccionària, capaç d'expandir els seus àmbits de negoci de la ceràmica a la taronja, passant pel ciment. Amb un altre empresari, Fernando Polanco, i a través d'Urcosa, SL, començaren a alçar 340 habitatges a l'entorn de l'antiga casa de camp Vila Gadea, a tocar de la mar, en un lloc privilegiat. La cirereta serà l'hotel SH Villa Gadea Beach, una enorme massa que s'enllesteix per a la propera inauguració. La construcció d'aquests 120.000 m² –des d'unifamiliars de 600.000 euros fins a apartaments de 200.000– ha causat un impacte visual considerable a l'Olla d'Altea, fins fa poc un entorn mediambiental envejable. A les obres s'invertiren 78 milions d'euros. El cantant hi participa en un 20%; Lladró i Ballester, amb un 32% cadascú, i Polanco, la resta, amb un 16%. El PP va concedir l'augment d'una altura més de la

Al costat, l'hotel SH Villa Gadea Beach, una enorme construcció de dubtos gust que és a punt d'inaugurar-se i en la qual ha invertit Iglesias. Dalt, Vila Gadea, a tocar de l'hotel i de la mar.

permesa al pla general, i han previst un passeig marítim semiprivat.

Trama immobiliària. L'expressió se'n va fer quotidiana quan a la Comunitat de Madrid dos diputats socialistes van provocar la repetició de les eleccions. Al litoral valencià, i molt especialment a les Marines, la connivència entre determinats ajuntaments i constructors és absoluta. Sovint al marge de la llei, però afavorits pel desig d'alguns de vendre'n i de molts altres de comprar-ne, les veus que clamen contra la destrucció del territori són aixafades per la realitat punyent: la demanda d'aquestes residències no afluïxa, i els diners es menegen sense aturador.

Ballester fa i desfà com vol perquè s'ho pot permetre. Anys enrere va adquirir una importantíssima quantitat de terrenys, el valor dels quals, ara com ara, és enorme. Però, a més, concretament a Altea, ha rebut molts beneficis de l'equip de govern municipal, des del 1995 dominat pel PP. L'alcalde, Miguel Ortiz —que presideix també la Federació Valenciana de Municipis i Províncies—, és amic íntim de Zaplana. És l'encarregat de fer-li la feina

bruta a la Marina Baixa: li organitza sopars i commemoracions (recentment l'ha nomenat primer casteller d'honor), a més d'enfortir els llaços entre tots els alcaldes de la zona, també zaplanistes a excepció de la Nucua. A Altea es va celebrar l'últim congrés del PP valencià.

L'any 2000 el Govern municipal va concedir a Ballester una permuta de l'aprofitament urbanístic de 20.000 m² propietat de l'Ajuntament, en el polígon on avui s'alça la Facultat de Belles Arts (un dels regals de l'era Zaplana va ser aquesta ramificació de la Universitat Miguel Hernández d'Elx). Allò hauria permès a Ballester d'urbanitzar al seu gust l'entorn de la facultat, uns 60.000 m², a un preu ridícul de 30 euros el m²; la requalificació es va fer de forma directa, sense cap subhasta pública, i només l'ha pogut parilitzar la intervenció davant dels tribunals del Bloc (que té tres dels disset regidors, per quatre del PSPV-PSOE i deu del PP), amb la presentació d'un recurs contenciós que ha rebut l'aprovació del Tribunal Superior de Justícia valencià, declarant il·legal la permuta.

A les bambalines de totes aquestes accions hi ha dos noms que convé no

oblidar: José María Comín i Ángel Pérez Iniesta. El primer —que durant uns quants anys ha actuat de bracet del Grupo Ballester, tot i que darrerament se n'ha distanciat— apareix associat amb una incabable llista d'empreses al registre mercantil, com a conseller, apoderat o secretari; multitud de nomenclatures, però amb l'única finalitat de la construcció.

Ángel Pérez, de la seua banda, és cap d'Urbanisme de l'Ajuntament d'Altea, però això no li impedeix de participar, al seu torn, en l'activitat privada, ja siga en empreses d'assessoria urbanística, ja siga en Medinvest Consult, SL, on també apareix José María Comín com a administrador. El consistori d'Altea, malgrat tot, considera Ángel Pérez com un empleat amb dedicació exclusiva, al qual abona el complement específic més elevat de la seua categoria. A més, però, assessora en temes urbanístics el veí Ajuntament de l'Alfàs del Pi, a més de mantenir un despatx professional a Sant Joan.

'Exriu Algar'. Ballester, Comín, Pérez, Iglesias... són cognoms que també apareixen en la més recent i salvatge actuació urbanística que es pretén dur a terme

Dalt, el riu Algar avui dia. Els marges estan condemnats a l'edificació; també s'hi farà un camp de golf i tres grans zones comercials. A baix, allò que fa pocs dies era una pinada al costat d'una platja nudista i que ara ja està a disposició de Ballester. Núvols negres a Altea.

a Altea: l'edificació als marges del riu Algar, que arriba sec a la mar però que, segons la Generalitat Valenciana, conserva valors mediambientals dignes de ser protegits (malgrat tot, ha donat llum verda al pla, després de no considerar suficientment importants cap de les 24 al·legacions presentades contra l'execució del projecte). Fa dos anys i mig que es tramita un expedient que, si s'aprova, doblarà la població de la localitat, que avui té un cens que ronda les 20.000 persones –molts estrangers no s'hi inclouen–. S'hi construirien 500.000 m² de vials, 6.000

habitatges, quatre hotels, tres macrozones comercials..., i un camp de golf de divuit forats. Un projecte, Els Ponts de l'Algar, redactat al despatx d'Ángel Pérez i que compta amb l'aval d'Altea Futura, SA, empresa pertanyent al Grupo Ballester i en la qual participa activament Julio Iglesias. Comín n'és el representant.

El PSOE, que fins ara havia donat ple suport al pla, se n'acaba de desmarcar; tot i que el Bloc hi va plantar cara des del primer moment, no va combregar amb la visió de sostenibilitat ambiental que transmetia l'Ajuntament. Si tira avant,

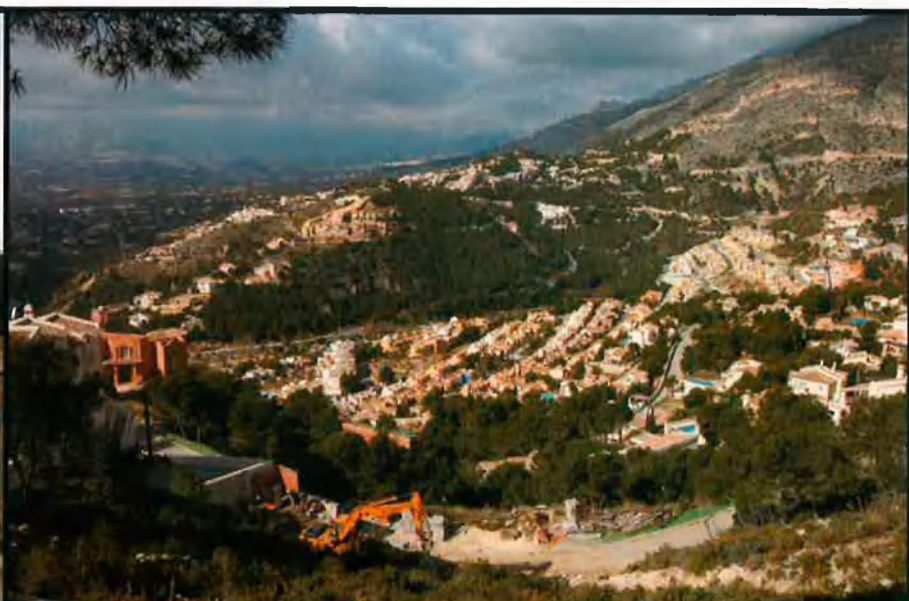
afectaria 3 milions de metres quadrats, principalment les últimes partides rurals que queden al municipi, des de la primera línia de costa fins al terme municipal de Callosa d'en Sarrià: un riu encerclat per dos vials de 32 metres d'ample i 8 rondes. S'ha requalificat sòl sense revisar el pla general urbanístic, que data del 1982, tot i no tenir el permís de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, partidària de protegir aquesta zona humida.

El PP maquilla aquesta acció amb una de més cridanera encara: l'equip de govern assegura que a canvi desclassificarà 5 milions de metres quadrats de la serra de Bèrnia, sòl públic, perquè mai no siguin urbanitzables. Jacinto Mulet, regidor d'Urbanisme –dos fills del qual ja són posseïdors de sengles agències immobiliàries a Altea–, es limita a executar les directrius que marca Ángel Pérez.

Més destrossa... Ara bé, l'expansió d'Altea no acaba amb la pretesa urbanització del riu Algar. A primera línia de costa, entre el Mascarat i Vila Gadea, ja està en marxa l'ampliació del Port Esportiu de Campomanes, que va acompanyada de noves residències.

Així, allò que fa ben poc era una pinada que arribava a la sorra de la platja (nudista), avui és una planura erma llesta per a rebre tones de ciment. La responsable és la societat mercantil Marina Greenwich, SA, concessionària del port esportiu, participada per Ballester, Comín, Iglesias..., però també amb noms com ara Guillermo Batuche, Giorgio Aresu (exideòleg televisiu, pare de formats com el mític *Sorpresa, sorpresa*) o l'empresa Bouygues (amb la qual Zaplana va intentar, durant la seua etapa de president valenciana, crear un grup de comunicació que li fóra servil). El Grupo Ballester reordena així el pla parcial, i obté noves parcel·les de sota les pedres, si cal.

L'ampliació del recinte de Campomanes ha estat criticat per l'afecció que pot causar a les praderies de posidònia. "És impossible transplantar les 40 hectàrees de posidònia que es destruiran", ha advertit l'Institut de Biologia Marina de la Universitat d'Alacant i grups ecologistes com WWF/ADENA. La bella platja de l'Albir també patirà els efectes nocius de l'ampliació, asseguren.

La massificació d'Altea Hills, que primigèniament provenia ser una urbanització de luxe, és absoluta. En el sentit de les agulles del rellotge, panoràmica general; la forta presència de Ballester; l'hotel on va aterrar l'inversor Julio Iglesias, i una església ortodoxa que els residents russos estan a punt d'inaugurar.

...I més corrupteles. Perquè la Fundació Institut de Propietaris Estrangers en la Comunitat Valenciana (FIPE), un intent de teixir un nucli que canalitzara la relació entre si, s'ha convertit, en realitat, en una oficina a distància del PP. De fet, al seu president, el noruec Per Svensson, se'l pot considerar un zaplanista de primera: a més de ser bon amic de l'exministre, té contacte fluid amb l'alcalde Ortiz i amb José Joaquín Ripoll, lloctinent del zaplanisme a les comarques del sud. Tots dos són també copresidents d'aquesta fundació, finançada per la Generalitat Valenciana i demandada per la Sindicatura de Comptes per no presentar els seus balanços. Svensson, a més, és administrador solidari de l'empresa El Retiro Montahud, SL, per a la qual ha treballat

indissimuladament des del seu despatx de la fundació. L'Ajuntament d'Altea, també descaradament, ha requalificat sòl a aquesta societat, tot i que el projecte presentat per Svensson no s'acull al pla general d'ordenació urbana; una arquitecta del consistori va avisar del parany, però de poc va servir. El regidor Mulet va dir que "l'atenció als nostres majors i als col·lectius més desafavorits és un objectiu prioritari de l'equip de govern del PP"; una deferència que espera rebre de recompensa la canalització unidireccional del vot estranger cap als populars.

Una ciutat nova. Altea, un dels indrets amb més encant del País Valencià, pateix un setge constructor aliè al fet que aquest auge immobiliari no pot acabar amb el

fet diferencial de la població. Saturada com Benidorm, encara que sense els gratacels de la seua veïna, amb una població que –si el govern local no ho evita– es multiplicarà com a mínim per dos, l'Altea futura no es reconeixerà en el passat.

Si de cas, li quedarà la vella carretera N-332, que travessa la localitat a un ritme lent, sovint embussada, separada només per uns pocs metres de l'AP-7. La circumval·lació que alleugerirà el trànsit interior tardarà sis o set anys a estar llesta.

A Julio Iglesias, aquesta variant, però, no el preocupa gaire. Ni a ell ni a molts dels seus clients potencials. Tampoc no li deu importar que ara Ballester s'haja acostat a Camps i allunyat de Zaplana.

Víctor Maceda